

Badania literackie II

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 03HUMFS.22K.02498.23
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Fakultatywny
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordinator zajęć	Emilia Kledzik
Prowadzący zajęcia	Emilia Kledzik, Sylwia Panek, Elżbieta Winiecka, Tomasz Sobieraj
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest pogłębienie świadomości metodologicznej w zakresie badań literackich oraz udoskonalenie warsztatu badawczego studentek i studentów niezbędnego do: napisania pracy magisterskiej, przekazywania oraz korzystania z wiedzy o literaturze w praktyce zawodowej, doskonalenia własnych kompetencji lekturowych, świadomego uczestnictwa w życiu literackim i kulturalnym. Przedmiot „Badania literackie II” jest kontynuacją zajęć z przedmiotu „Badania literackie I”. Ma on wzbogacić i usystematyzować wiedzę na temat kierunków i towarzyszących im koncepcji teoretycznych w badaniach literackich, okoliczności ich powstania, wzajemnych relacji i możliwości wykorzystania w ramach własnego projektu badawczego (praca magisterska, wniosek grantowy, artykuł naukowy i in.).

Wymagania wstępne

Zaliczony przedmiot Badania literackie I.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	na poziomie pogłębionym ma wiedzę o kierunkach w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku;	HUM_K2_W01, HUM_K2_W02, HUM_K2_W04, HUM_K2_W08, HUM_K2_W10	Egzamin pisemny
W2	zna towarzyszące kierunkom w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku koncepcje teoretyczne i terminologię specjalistyczną.	HUM_K2_W01, HUM_K2_W02, HUM_K2_W04, HUM_K2_W08, HUM_K2_W10	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	wykorzystuje różne perspektywy badawcze w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich;	HUM_K2_U01, HUM_K2_U02, HUM_K2_U03, HUM_K2_U04, HUM_K2_U05	Egzamin pisemny
U2	stosuje wybrane teorie i metody we własnym projekcie badawczym, uzasadniając ich przydatność.	HUM_K2_U01, HUM_K2_U02, HUM_K2_U03, HUM_K2_U06, HUM_K2_U07	Egzamin pisemny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych;	HUM_K2_K03, HUM_K2_K04, HUM_K2_K05, HUM_K2_K06, HUM_K2_K07	Egzamin pisemny
K2	ma głęboką świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich;	HUM_K2_K04, HUM_K2_K05, HUM_K2_K06, HUM_K2_K08	Egzamin pisemny
K3	jest gotów/gotowa krytycznie wartościować znaczenie i przydatność różnych perspektyw badawczych w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich.	HUM_K2_K01, HUM_K2_K02	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
-----	-----------------------------	------------------------------	-------------

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Związki refleksji literaturoznawczej z innymi dziedzinami humanistyki (XIX, XX i XXI wiek) – wprowadzenie.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
2.	Przełom romantyczny (wczesnoromantyczne koncepcje poezji i języka poetyckiego, programy, manifesty, polemiki) i koncepcja korespondencji sztuk a myśl teoretyczna i filozoficzna o literaturze.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
3.	Romantyczne koncepcje teoretycznoliterackie i estetyczne – jenajczycy, Hegel, romantyczna hermeneutyka (Schleiermacher i inni), teorie powieści. Ich polska recepcja w XIX wieku oraz wpływ na późniejsze teorie.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
4.	Pozytywistyczne teorie literatury (i kultury): biografizm, genetyzm, socjologizm, psychologizm, ewolucjonizm, nomotetyzm.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
5.	Przełom antypozytywistyczny: symbolizm i ekspresjonizm wczesnego modernizmu, idiografizm, hermeneutyka Diltheya, filozofie życia, intuicjonizm Bergsona.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
6.	XX i XXI-wieczne teorie i metodologie wobec romantyzmu, pozytywizmu i modernizmu: psychoanaliza, krytyka tematyczna, warszawska szkoła idei, dekonstrukcja, feminizm, postkolonializm. Kulturowa teoria literatury oraz francuska genetyka tekstów i krytyka genetyczna (eksplorowanie wielkich spuścizn literackich dziewiętnastowiecznych pisarzy).	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
7.	Ujęcia ergocentryczne w badaniach literackich XX wieku – charakterystyka ogólna (analiza formalna i strukturalna, closereading, krytyka tematyczna, sztuka interpretacji, ujęcia archetypowe i mitogenetyczne).	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
8.	Fenomenologiczna koncepcja słowa, percepcji i dzieła literackiego.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
9.	Orientacja strukturalno-semiotyczna w badaniach nad literaturą i kulturą (ze szczególnym uwzględnieniem dorobku polskiego).	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
10.	Koncepcje teoretyczne Michela Foucaulta i ich znaczenie dla humanistyki współczesnej.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
11.	Dekonstrukcja i dekonstrukcjonizm w kontekście poststrukturalizmu; ich aspekt antropologiczno-społeczny.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
12.	Psychoanaliza i neopsychoanaliza w badaniach literackich.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
13.	Epoka „zwrotów” (lingwistyczny, narratywistyczny, performatywny, kulturowy, etyczny i in.) w humanistyce współczesnej i jej przejawy na gruncie badań literackich – charakterystyka ogólna i wybrane nurty.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
14.	Postkolonializm w badaniach literackich; polskie badania dyskursów postzależnościowych.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
15.	Krytyka feministyczna, studia genderowe i teoria queer w badaniach literackich.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
16.	Posthumanizm i postsekularyzm w literaturoznawstwie przełomu XX i XXI wieku.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - metoda "kuli śniegowej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli"

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	<p>Aktywne uczestniczenie w zajęciach, uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): pogłębiona i usystematyzowana wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, bardzo dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z drobnymi niedociągnięciami</p> <p>dobry (db; 4,0): usystematyzowana wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): podstawowa wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, przeciętna umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, słaba umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza i świadomość metodologiczna w zakresie badań literackich, brak świadomości przedmiotu i celu własnych badań, brak umiejętności prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Burzyńska A., Markowski M.P., Teorie literatury XX wieku. Podręcznik, Kraków 2006.
2. Culler J., Teoria literatury, tłum. M. Bassaj, Warszawa 1998.
3. Dilthey W., Pisma estetyczne, przeł. K. Krzemieniowa, oprac. i wstęp Z. Kuderowicz, Warszawa 1982.
4. Hegel G.W.F., Wykłady o estetyce, t. 1-3, tłum. J. Grabowski, A. Landman, Warszawa 1964, s. 114.
5. Idee programowe romantyków polskich. Antologia, oprac. A. Kowalczykova, Wrocław 1991, BN I/ 261.
6. Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy, red. M.P. Markowski, R. Nycz, Kraków 2006.
7. Kulturowa teoria literatury. Poetyki, problematyki, interpretacje, red. T. Walas, R. Nycz, Kraków 2012.
8. Łempicki Z., Świat książek i świat rzeczywisty. Przyczynek do ujęcia istoty romantyzmu, w: tegoż, Wybór pism, przedmowa B. Suchodolski, PIW, Warszawa 1966.
9. Manifesty romantyzmu 1790-1830, tłum. K. Tarnowska i inni, wybór i oprac. A. Kowalczykova, Warszawa 1995.
10. Mitosek Z., Teorie badań literackich. Przegląd historyczny, Warszawa 1998 (lub wyd. nast.).
11. Moderniści o sztuce, wybór, oprac. i wstęp E. Grabska, Warszawa 1971.
12. Momro J., Granice i marginesy nowoczesności. Wokół teorii badań nad romantyzmem, w: Romantyzm i nowoczesność, red. M. Kuziak, Universitas, Kraków 2009.
13. Nowe problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa, red. H. Markiewicz, J. Sławiński, Kraków 1992.
14. Popiel M., Modernistyczne estetyki tworzenia, Kraków 2018.
15. Problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa, red. H. Markiewicz, J. Sławiński, Kraków 1976.
16. Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu, oprac. Janina Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985, BN I/249.
17. Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski, oprac. Maria Podraza-Kwiatkowska, wyd. 3 przejrzone i uzupełnione, Wrocław 2000, BN I/212 (lub: Zenon Przesmycki (Miriam), Maurycy Maeterlinck. Stanowisko jego w literaturze belgijskiej i powszechnej, w: Wybór pism krytycznych, oprac. Ewa Korzeniewska, Kraków 1967, t. 1; lub: Stanisław Przybyszewski, Synagoga szatana i inne eseje, wybór, wstęp i tłum. z jęz. niem. Gabriela Matuszek, Kraków 1997).
18. Skwarczyńska S., Kierunki w badaniach literackich, Warszawa, 1984.
19. Stanisław M., Wczesnoromantyczne spory o poezję, Kraków 1998.
20. Taine H., Filozofia sztuki, przeł. A. Sygietyński, przedm. J. Bodzińska, Gdańsk 2010.
21. Teoria badań literackich za granicą, t. 1-4, oprac. S. Skwarczyńska, Kraków 1965-1986.
22. Współczesna teoria badań literackich za granicą, t. 1-3, oprac. H. Markiewicz, Kraków 1970-1996.
23. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach. Ostateczny kształt listy lektur określa prowadzący na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	40
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 130
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych
HUM_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny odbieranych treści, zestawiania i waloryzowania źródeł informacji, krytycznego uczestnictwa w procesach komunikacji społecznej
HUM_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, zwłaszcza do podjęcia dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych
HUM_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania wiedzy o literaturze, historii, języku i kulturze do budowania tożsamości zbiorowej i rozwijania więzi społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, z wykazaniem wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego
HUM_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata, krzewienia kultury języka, kultury czytelnicy i kultury historycznej
HUM_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze, samokształcenia oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego
HUM_K2_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego współdziałania z innymi w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-kulturowym oraz zawodowym, także międzynarodowym
HUM_K2_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przyjmowania ról zawodowych, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działań na rzecz ich respektowania, a także zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów
HUM_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody zwłaszcza w odniesieniu do zadań nauczyciela szkoły ponadpodstawowej
HUM_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki i historii
HUM_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać i właściwie dobierać źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji
HUM_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich i historycznych, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza literaturoznawczych i historycznych
HUM_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej
HUM_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego
HUM_K2_U07	Absolwent/ka potrafi prowadzić debaty i brać udział w dyskusji; formułować i artykułować wnioski na podstawie przeprowadzonych rozumowań w odniesieniu do zagadnień literackich, historycznych i społeczno-kulturowych
HUM_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich i historycznych

Kod	Treść
HUM_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki i historii w obszarze badań humanistycznych
HUM_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesną literaturę oraz zjawiska współczesnego życia literackiego i kulturalnego, a także metody i teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi oraz sytuować je w kontekście fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji i kultury
HUM_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane zagadnienia historyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do dydaktyki na poziomie szkoły ponadpodstawowej
HUM_K2_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony, uporządkowany i podbudowany teoretycznie sposób wybrane zagadnienia szczegółowe z zakresu literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, ich subdyscyplin lub innych pokrewnych dyscyplin humanistycznych, niezbędne do samodzielnej realizacji złożonego zadania badawczego